

הכלי שבידם אל המזבח, **משתפיך** [נשפך] הדם אחרי שהוא כבר בתוך הכלי.

חמשה מיני דמים יש.

יש מהן דם שהנפש יוצאה בו [שעל ידי נטילת הדם הבהמה מתה]. ויש מהן שאין הנפש יוצאה בו.

בענין איסור אכילת דם נאמר [בויקרא יז פסוקים י יא]:

"ואיש איש מבית ישראל ומן הגר הגר בתוכם אשר יאכל כל דם, ונתתי את פני בנפש האוכלת את הדם. והכרתי אותה מקרב עמה. כי נפש הבשר בדם הוא. ואני נתתיו לכם על המזבח לכפר על נפשותיכם. כי הדם הוא בנפש יכפר."

ופירש רש"י: "כי נפש הבשר" של כל בריה "בדם היא" תלויה. ולפיכך נתתיו על המזבח לכפר על נפש האדם. תבוא נפש ותכפר על הנפש.

וכיון שאמרה תורה על האוכל דם שחייב כרת "כי נפש הבשר בדם היא", למדו חכמים שאין חיוב כרת אלא בדם שהנפש יוצאת בו.

ומסוף הפסוק "כי הדם הוא בנפש יכפר" למדו, שאין זורקים דם קרבנות, הבאים לכפר על האדם, אלא דם שהנפש יוצאת בו.

ועתה מקשינן על רבי יהודה:

והלא דם התמצית, שאין הנפש יוצאת בו, (9) היה נשפך על הארץ מהרבה פסחים. והיה דם התמצית **מעורב בו**, בדם הכשר שנשפך מקרבן אחד [על פי החשש]. והרי הוא בטל ברוב, ומה תועיל זריקת דם התערובות?

ומתריצין: **רבי יהודה לטעמיה** לשיטתו, **דאמר: "דם התמצית" — דם מעליא הוא.** דם גמור הוא, וכל הדינים שנאמרו בדם הנפש נאמרו גם בדם התמצית. והוא כשר לזרקו על המזבח. (10)

דתניא בתוספתא: **דם התמצית** — האוכלו אינו חייב כרת.

שהרי נאמר בענין כרת "כי נפש הבשר — בדם היא". יצא דם התמצית, שאינו דם הנפש.

אבל הוא עובר **באזהרה** באיסור לאו, היות וחמש פעמים נאמר איסור לאו באכילת הדם בתורה. ודרשו מכאן, לרבות חמשה מיני דמים שעובר עליהן בלא תעשה. ואחד מהם הוא "דם התמצית" [כריתות כא ב].

רבי יהודה אומר: דם התמצית הרי הוא **בחיוב**. ואף על פי שכתוב בענין כרת "כי נפש הבשר בדם הוא", מרבה רבי יהודה שגם דם התמצית נכלל בחיוב כרת. שהרי נאמר בתחילת הפסוק "כל דם" — "כל" לרבות את דם התמצית [כריתות ד ב].

וכיון שרבי יהודה משוה את דם התמצית

הדם להאדים [כריתות כב א].

10. וגם אם הוא נשפך על הרצפה בלא שנתקבל לכלי אינו מבטל את הדם שהיה בכלי. שדם

9. דם התמצית נחלקו רבי יוחנן וריש לקיש מה הוא: לרבי יוחנן הוא דם השותת לאט אחרי שפסק הקילוח שבא משחיתת הבהמה. לריש לקיש הוא אחרי שהדם השחור פסק, ומתחיל